

İRLANDA PAZAR BİLGİLERİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	13
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER	15
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER	17
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	19

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Politikası

1 Ocak 1973 tarihinde Avrupa Birliği`ne (AB) üye olan İrlanda Cumhuriyeti, AB'nin Ortak Ticaret Politikasını uygulamaktadır. İrlanda Cumhuriyeti dış ticaret mevzuatına dair detaylı bilgilere İrlanda'nın Gelir Ofisi'nin aşağıda yer alan adresinden ulaşmak mümkündür.

(<https://www.revenue.ie/en/customs-traders-and-agents/documents/import-procedures-guide.pdf>)

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler arasında tesis edilen Tek Pazar çerçevesinde, üye ülkeler üçüncü ülkelerden ithalatta ortak kurallar uygulamaktadır. Bu çerçevede, ticaret politikası münhasıran Avrupa Birliği'nin yetki alanına girmekte ve "Ortak Ticaret Politikası (OTP)" olarak adlandırılmaktadır. OTP, ortak gümrük tarifeleri; çok taraflı, bölgesel ve ikili ticaret anlaşmaları; üçüncü ülkelere uygulanan tek taraflı tavizler ve ticari savunma araçlarını kapsamaktadır. OTP çerçevesinde, mal ticaretinin yanı sıra hizmetler, ticaretle bağlantılı fikri mülkiyet hakları ve doğrudan yabancı yatırımlar AB'nin münhasır yetki alanında yer almaktadır.

Avrupa Birliği Ortak Dış Ticaret Politikası

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler arasında tesis edilen Gümrük Birliği çerçevesinde, üye ülkeler üçüncü ülkelerden ithalatta ortak kurallar uygulamaktadır.

Bu çerçevede, ticaret politikası münhasıran Avrupa Birliği'nin yetki alanına girmekte ve "Ortak Ticaret Politikası (OTP)" olarak adlandırılmaktadır. OTP, ortak gümrük tarifeleri; çok taraflı, bölgesel ve ikili ticaret anlaşmaları; üçüncü ülkelere uygulanan tek taraflı tavizler ve ticari savunma araçlarını kapsamaktadır. OTP çerçevesinde, mal ticaretinin yanı sıra hizmetler, ticaretle bağlantılı fikri mülkiyet hakları ve doğrudan yabancı yatırımlar AB'nin münhasır yetki alanında yer almaktadır.

Bu doğrultuda:

AB üyesi ülkelere ortak gümrük tarifesi ve ticari savunma araçları uygulanmakta olup, ürünlere uygulanan gümrük vergileri ve varsa, ürünler üzerinde bulunan ticari savunma araçlarına TARIC CONSULTATION veri tabanı üzerinden erişilebilmektedir.

TARIC veri tabanı ürün bazında faaliyet göstermektedir. TARIC görüntüleme sayfasında ürün kodu (good code) kısmına bilgi edinilmek istenen ürünün GTIP kodu, GeliŐ/Varış Ülkesi (Origin/Destination) kısmına ise ürünün ihraç veya ithal edilmek istendiği ülke yazılmak suretiyle söz konusu ürüne dair mevcut tüm uygulama ve tüzüklere ulaşılabilir. Ürünün GTIP kodunu bilmiyorsanız gelişmiş arama (advanced search) sekmesinden metin bazında da arama yapılabilir.

TARIC kullanılarak ne yapılabilir?

- Ürüne dair gümrük uygulamaları ve kotalarına, gümrük muafiyetlerine;
- Ürüne dair alınmış ticaret politikası önlemlerine (dampinge karşı uygulamalar, telafi edici önlemler vs.);
- Ürüne yönelik alınmış ithalat veya ihracat kısıtlamalarına ulaşılabilir.

TARIC veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en)

Access2Market üye ülkelerin ve AB'nin 120'den fazla ticaret ortağının AB ile dış ticareti kapsamındaki;

- Gümrük Vergilerine;
- Menşe Kurallarına;
- Yürürlükteki Diğer Vergilerine;
- İthalat Prosedürlerine;
- Ürüne ilişkin Teknik Gerekliliklere;
- Dış Ticaret istatistiklerine ilişkin detaylı bilgileri ihtiva eden bir veri tabanıdır.

Access2Market veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>)

AB dışı ülkelerin AB ile olan ticari anlaşmalarına ve yararlanabildikleri gümrük muafiyetlerine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/non-eu-markets>)

Üye ülkelerin pazar profillerine, ithalat prosedürlerine ve dış ticareti düzenleyen mevzuatı ile birlikte ticarete konu ürüne ilişkin teknik mevzuatına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/eu-market-0#tocms>)

Access2Market veri tabanında mal ticaretinin yanı sıra hizmet ticareti ve e-ticarete ilişkin veriler de yer almaktadır. Bu bilgilere aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/services>)

Access2Market veri tabanını daha etkin kullanmak adına Avrupa Komisyonunun organize ettiği sanal eğitim programlarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/events-access2markets>)

Ayrıca, AB tarafından üçüncü ülkelere karşı yürütülen ve tamamlanan dumping, sübvansiyon ve korunma önlemleri soruşturmalarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir.

(<https://trade.ec.europa.eu/tdi/index.cfm>)

AB, ikili ticaret anlaşmaları bağlamında aktif bir ticaret politikası izlemektedir. AB tarafından yeni nesil serbest ticaret anlaşmaları (STA) ile mal ticaretinin yanı sıra, hizmetler, kamu alımları, fikri mülkiyet hakları, sürdürülebilir kalkınma gibi ticaret ile ilgili alanları da içeren kapsamlı STA'lar müzakere edilmekte ve akdedilmektedir. AB'nin STA'ları hakkında detaylı bilgiye aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>)

AB, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamında Gelişme Yolundaki Ülke ve En Az Gelişmiş Ülkelere (EAGÜ) belirli dönemler için geçerli olacak şekilde tek taraflı olarak vergi tavizleri sağlamaktadır. Halihazırda uygulanan GTS Rejimi, düşük ve düşük orta gelirli ülkeler için gümrük tarifelerini tamamen ya da kısmen kaldıran Standart GTS Rejimi; sürdürülebilir kalkınma ve iyi yönetişimin sağlanmasını teşvik etmek üzere GTS Rejimi ekinde sayılan Uluslararası Konvansiyonları onaylamaları ve uygulamaları şartıyla gelişmekte olan ülkeler için tarifeleri sıfırlayan GTS + ve silah ve mühimmat hariç olmak üzere en az gelişmiş ülkelere gelen diğer malların vergisiz ve kotasız olarak AB pazarına girmesine imkan tanıyan Silahlar Hariç Her Şey (Everything But Arms-EBA) düzenlemelerini içermektedir. Güncel GTS yararlanıcısı ülkelerin listesine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/>)

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İş insanlarımız tarafından Avrupa Birliği üyesi ülkelerin pazarına erişimde dikkate alınması gereken önemli bir husus Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde gerçekleşmekte olan ekonomik dönüşüm sürecidir.

Avrupa Birliği (AB), 11 Aralık 2019 tarihinde açıkladığı [Avrupa Yeşil Mutabakatı \(AYM\)](#)¹ ile 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefini ortaya koymuştur. AB, bu hedefe ulaşmak için yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini ve tüm politikalarını iklim değişikliği ekseninde yeniden şekillendireceğini açıklamıştır. Sanayiden finansmana, enerjiden ulaşırmaya ve binalardan tarıma uzanan bir dizi alanda AB politikalarında kapsamlı değişiklikler öngören Yeşil Mutabakat, Tek Pazar'ın tesisinden bu yana AB'nin en büyük girişimlerinden birisidir.

Bu kapsamda, AB'nin iklim, enerji, arazi kullanımı, ulaşım ve vergilendirme politikalarının 2030 yılına kadar 1990'daki seviyesine kıyasla %55 emisyon azalımı sağlanacak şekilde gözden geçirilmesi için ["Fit for 55" \(55'e Uyum\) mevzuat değişikliği paketi](#)² Avrupa Komisyonu'nca 14 Temmuz 2021'de yayımlanmıştır.

Paketin uluslararası ticareti etkileyecek en önemli unsurlarından birisi [Sınırdaki Karbon Düzenlemesidir](#)³ (SKDM/CBAM). Mekanizma, 2026 yılından itibaren ilk aşamada çelik, alüminyum, çimento, gübre, hidrojen ve elektrik ithalatında, AB Emisyon Ticaret Sistemi'nde (ETS) geçerli haftalık ortalama karbon ücretleri üzerinden ilgili ürünlerin üretimi aşamasında salınan emisyon miktarına göre hesaplanacak karbon fiyatına tabi tutulmasını düzenlemektedir. 1 Ekim 2023 ile 31 Aralık 2025 tarihleri arasında uygulanacak geçiş döneminde ise AB ülkelerindeki ithalatçıların mevzuat kapsamına giren ürünler için gömülü emisyonları ve varsa menşei ülkelerde ödenen karbon ücretlerini raporlaması gerekecektir. Ekim 2023 tarihi itibarıyla başlatılan SKDM raporlama uygulamasına ihracatçılarımızın hızlı adaptasyonunu sağlamak için söz konusu uygulamaya başlangıçta tabii olacak olan demir-çelik, alüminyum ve çimento sektörleri özelinde bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, SKDM konusunda on-line bilgilendirmeler yapılmakta olup kayıtlar ve sunumlar [Bakanlığımız sosyal medya hesaplarından](#)⁴ paylaşılmaktadır.

Yeşil Mutabakatın ana unsurlarından bir diğeri ise ilgili tüm ürün mevzuatına etki edecek olan döngüsel ekonomidir. Bu ana tema altında, 10 Mart 2020 tarihinde [Yeni Sanayi Stratejisi](#)⁵, 11 Mart 2020 tarihinde ise [Döngüsel Ekonomi Eylem Planı](#)⁶ açıklanmıştır. Böylece AB, hammadde temini aşamasından ürünlerin üretimi, tüketimi ve atık yönetimine dair döngüsel bir yaklaşım ile yeni kurallar getirileceğini açıklamış, elektronik ve bilişim teknolojileri, piller ve araçlar, ambalaj, plastikler, tekstil, yapı ve inşaat, gıda, su ve besinler öncelikli sektörler olarak belirlenmiştir.

Gümrük Birliği kapsamında ülkemizce uyum sağlanan ürün mevzuatında önemli değişiklikler getirecek olan ve 30 Mart 2022 tarihinde açıklanan [Sürdürülebilir Ürün İnisiyatifi](#)⁷ ile gıda, yem ve medikal ürünler haricinde tüm ürün grupları için sürdürülebilirliğin bir norm olarak belirlenmesi amaçlanmıştır.

¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

² <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-deal/fit-for-55-the-eu-plan-for-a-green-transition/>

³ https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en

⁴ <https://www.youtube.com/@ticaret/search?query=skdm>

⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_416

⁶ https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en

⁷ https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/sustainable-products/about-sustainable-products_en

Bu çerçevede açıklanan [Yeni Eko-Tasarım Tüzüğü Taslağı](#)⁸ ile ürünlerin AB piyasasına arzı için karşılaması gereken standartların sürdürülebilirlik ekseninde şekillendirilmesi, ürünlerin hammadde tedarikinden, üretim, tüketim ve atık aşamasına kadar daha dayanıklı, karbon salımı düşük, geri dönüştürülebilir olmasına yönelik AB düzeyinde ortak kurallar oluşturulması, ürüne ilişkin bilgilerin tüketici, piyasa gözetimi otoriteleri, geri dönüşüm sektörüncce kolayca ulaşılabilir olmasını sağlamak üzere ürüne eşlik edecek “dijital ürün pasaportları” geliştirilmesi, zorunlu yeşil kamu alımları kriterleri getirilmesi amaçlanmıştır.

2024 yılı içinde yasallaşması öngörülen Eko-Tasarım Tüzüğü’nde belirlenen esaslara uygun olarak 2024-2027 döneminde demir-çelik, alüminyum, tekstil ve konfeksiyon, mobilya (yatak döşegi dahil), lastik, deterjan, boya, yağlar, kimyasallar, bilgi teknolojileri ürünleri ve diğer elektroniklerde AB pazarına giriş için eko-tasarım mevzuatlarının açıklanması beklenmektedir.

Öte yandan, AB’nin yeşil mutabakat hedefleri doğrultusunda mevzuat çalışmaları devam etmekte olup, [Batarya ve Batarya Atıkları Tüzüğü](#)⁹, Gıda ile Temas Eden Geri Dönüştürülmüş Plastik Tüzüğü, Ormansızlaşmanın Önlenmesi Tüzüğü yasallaşmış olup, [yapı malzemeleri](#)¹⁰, [ambalaj ve ambalaj atıkları](#)¹¹, [döngüsel araç tasarımı](#)¹² ilişkin yasama süreci devam etmektedir.

AB tarafından açıklanan [Atık Sevkiyatı Tüzüğü Taslağı](#)¹³ ile AB içinde toplanan atıkların öncelikli olarak AB içinde kullanılması amacıyla atık sevkiyatlarına kısıtlamalar getirilmesi öngörülmektedir. [Atık Çerçeve Direktifinin Revizyonu](#)¹⁴ ile ise, AB içindeki atıkların kaynağında ayrı toplanması amacıyla Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu uygulamasının tüm sektörlerle genişletilmesi amaçlanmış, bu çerçevede 2025 yılı itibariyle tekstil ve konfeksiyon atıklarının ayrı toplanmasının zorunlu olması öngörülmüştür.

AB bir taraftan üçüncü ülkelere yönelik atık ihracatını kontrol altına almayı hedeflerken, AB içindeki mevcut atıkların da bir kaynak olarak ekonomiye kazandırılmasını amaçlamaktadır.

AB tarafından önümüzdeki dönemde açıklanacak mevzuat taslakları ile açıklanan taslakların son durumlarına ilişkin bilginin [Döngüsel Ekonomi Eylem Planı](#)¹⁵ sayfasından takibi mümkündür.

**AB Yeşil Mutabakatı kapsamındaki güncel gelişmeler ve AB Kurumlarınca yayımlanan bilgi/belgeler hakkında bilgiye erişmek için Bakanlığımız web sitesindeki [“Yeşil Mutabakat”](#) bölümünü¹⁶ takip ediniz.

⁸ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/12/05/products-fit-for-the-green-transition-council-and-parliament-conclude-a-provisional-agreement-on-the-ecodesign-regulation/>

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.191.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2023%3A191%3ATOC)

[content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.191.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2023%3A191%3ATOC](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.191.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2023%3A191%3ATOC)

¹⁰ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5762-2024-REV-1/en/pdf>

¹¹ https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-packaging-and-packaging-waste_en

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023PC0451>

¹³ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/11/17/waste-shipments-council-and-parliament-reach-agreement-on-more-efficient-and-updated-rules/>

¹⁴ https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-targeted-revision-waste-framework-directive_en

¹⁵ https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en

¹⁶ <https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/yesil-mutabakat>

Gümrük Kontrolleri

İthalat Kontrol Sistemi 2 Sürüm 3

ICS2 sistemi, ekonomik operatörlerin AB'ye doğrudan veya AB'den transit şekilde üçüncü ülkelere gerçekleştirilecek sevkiyatlarına ilişkin bilgi ve verilerin Yükleme Öncesi Kargo Bilgisi (PLACI) ve varış öncesi Giriş Özet Beyanları (ENS) aracılığıyla AB Gümrük İdareleri'ne sunulmasını gerekli kılan bir elektronik gümrük sistemidir.

Sistem ile kargo ve taşımaya ilişkin risk analizinin gerçekleştirilip güvenliğe ilişkin tehditlerin önlenmesi, uluslararası gümrük işlemlerinin kolaylaşması ve ekonomik operatörler ve AB Gümrük İdareleri arasındaki bilgi alışverişinin basitleşmesi amaçlanmaktadır.

Sistemden pek çok ticari aktör etkilenecek olup, AB sınırları içinde ve dışında posta operatörleri, ekspres kargo taşımacılığı, havayolu kargo taşımacılığı, denizyolu, demiryolu ve karayolu taşımacılığı, AB sınırları dahilinde belirli son alıcılar, lojistik firmaları bu aktörler arasında yer almaktadır. Bu yönüyle, doğrudan AB'ye veya AB'den transit olarak başka bir ülkeye eşya gönderen Birlik dışındaki, Türkiye dahil, tüm ihracatçılar sistemden etkilenecektir.

Sistem kapsamında, AB'nin ihtiyaç duyduğu verilerin girilmemesi halinde, taşımaya ilişkin işlemler AB sınırında durdurulup, eşyanın gümrük işlemleri yapılmayacak, yetersiz beyanlar reddedilecek ya da ticaret akışını sekteye uğratabilecek tedbirler söz konusu olabilecektir.

Sistem, sevkiyat kapsam ve şekline göre üç sürüm halinde uygulanmaktadır. Havayolu kargo taşımacılığı ön yükleme ve havayolu posta taşımacılığı ön yükleme için Sürüm 1, 15 Mart 2021 tarihi itibarıyla; havayolu genel kargo taşımacılığı ile havayolu taşımacılığı ve posta taşımacılığı için Sürüm 2 ise, 1 Mart 2023 tarihi itibarıyla halihazırda AB gümrüklerinde uygulanmaktadır. Bu sistem kapsamındaki uygulamaya ilişkin ilave bilgiye AB'nin [Import Control System 2 \(ICS2\) - European Commission \(europa.eu\)](https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/import-control-system-2-ics2-0_en) ¹⁷ adresindeki bağlantıdan erişilebilmektedir.

Deniz yolu, karayolu ve demiryolu taşımacılıklarını kapsayan Sürüm 3'ün operasyonel süreci öncelikle deniz yolu taşımacılığına konu sevkiyatlar için 3 Haziran 2024 tarihi itibarıyla AB gümrüklerinde başlayacaktır. Karayolu ve demiryolu taşımacılığı için ise sisteme geçişin 1 Nisan 2025 tarihinde başlaması planlanmaktadır.

Sürüm 3'e ilişkin ekonomik operatörlere yönelik yayımlanan belgelere aşağıdaki çevrimiçi olarak ilk aşamada [Import Control System 2 - Release 3 - European Commission \(europa.eu\)](https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/import-control-system-2-release-3_en) ¹⁸ sitesi aracılığıyla ilave bilgi alınması mümkündür.

¹⁷ https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/import-control-system-2-ics2-0_en

¹⁸ https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/import-control-system-2-ics2-0/import-control-system-2-release-3_en

Gümrük Tarifeleri

Türkiye-AB Gümrük Birliği

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği kapsamındaki ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir miktar kısıtlaması bulunmamaktadır. Gümrük Birliği 31 Aralık 1995 tarihinden beri yürürlükte olup, temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır.

Gümrük Birliği, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini (sanayi payı itibarıyla) kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sunulan mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan A.TR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarında herhangi bir yerde serbestçe dolaşıma hakkına sahiptir.

Yasal Dayanaklar:

- AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin Gümrük Birliği'nin son aşamasının uygulanmasına ilişkin 1/95 sayılı ve 22 Aralık 1995 tarihli kararı:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:21996D0213%2801%29&rid=2>)

- AT-Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 1/2006 sayılı ve 26 Eylül 2006 tarihli AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararının uygulamasına ilişkin ayrıntıları düzenleyen karar

(<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:265:0018:0038:en:PDF>)

Gümrük Birliği, Amsterdam Anlaşması EK 1'de belirtilen tarım ürünleri ile Avrupa Kömür ve Çelik Anlaşması'nın kapsadığı kömür ve çelik ürünlerini kapsamamaktadır. Bu ürünler aşağıdaki yasal dayanaklar çerçevesinde tavizli bir rejimden yararlanabildikleri zaman bir menşe ispat belgesi ibraz edilmesi gerekmektedir (Movement Certificate-Dolaşım Belgesi-EUR.1 ve fatura beyanı).

Yasal Dayanaklar:

- AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 25 Şubat 1998 tarihli ve 1/98 sayılı kararı ile tarım ürünleri ticaret rejimi hakkında 3 no.lu Protokol:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:1998:086:TOC>)

- Türkiye ile Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu arasında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu kuran Antlaşmanın kapsamına giren ürünlerle ilgili Anlaşma çerçevesinde kurulan Ortak Komitenin Anlaşmanın 1 no'lu Protokolünü tadil eden 24 Şubat 2009 tarihli 1/2009 sayılı Kararı:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=uriserv:OJ.L .2009.143.01.0001.01.ENG>)

Öte yandan, 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın kabulü ve 31 Aralık 1995 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe konulmasıyla, Türkiye ile AB arasında sanayi ürünleri ticaretinde gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır. Türkiye-AB Gümrük Birliği, sadece sanayi ürünlerini ve işlenmiş tarım ürünlerini kapsamakta, geleneksel tarım ürünleri ise kapsam dışı bulunmaktadır. İşlenmiş tarım ürünlerinde gümrük vergileri tespit edilirken, tarım payı ile sanayi payı ayrılmakta ve sadece sanayi payı vergi muafiyetine tabi tutulmaktadır.

Rekabet

AB'nin Rekabeti Bozucu Yabancı Sübvansiyonlar Tüzüğü

Avrupa Komisyonunun Rekabeti Bozucu Yabancı Sübvansiyonlar Tüzüğü 23 Aralık 2022 tarihinde L 330 sayılı AB Resmi Gazetesinde EU 2022/2560 sayısıyla yayınlanmış olup, anılan Tüzük kapsamında, Avrupa Komisyonu'na üçüncü ülkeler tarafından verilen ve AB pazarında rekabeti bozan sübvansiyonlara karşı soruşturma yürütme ve gerekli durumlarda önlem alma yetkisi verilmektedir. Böylelikle, AB'nin katı rekabet kurallarına tabi AB'de yerleşik firmalar ile üçüncü ülke firmaları arasında eşit rekabet şartlarının sağlanmasının hedeflendiği açıklanmıştır.

Tüzük ile birlikte üçüncü ülkenin, doğrudan veya dolaylı olarak iç pazarda faaliyette bulunan bir veya daha fazla yüklenici veya sektöre fayda sağlayan mali katkı yabancı sübvansiyon olarak değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Tüzük kapsamında, yüklenicilerin eşik değerlerin üzerinde kalan tüm satın alma ve birleşmeleri ile kamu alımlarına katılımlarının Komisyon'a ön bildirimini yapılması gerekmekte olup, ayrıca Komisyon'un eşik değerler altında kalsalar dahi, piyasayı bozucu yabancı sübvansiyon şüphesi bulunan tüm piyasa hareketlerini soruşturma yetkisi bulunmaktadır.

Tüzüğe <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj> bağlantısından erişilebilmektedir.

Söz konusu Tüzük 12 Temmuz 2023 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmış olup, 12 Ekim 2023 itibarıyla şirketlerin yabancı mali katkıları içeren ve ilgili bildirim eşiklerini aşan şirket birleşmeleri ve kamu alımları hakkında bildirimde bulunmaları gerekmektedir.

Tüzük ile ilgili olarak 12 Temmuz 2023 tarihli AB Resmi Gazetesinde (EU) 2023/1441 sayılı Uygulama Tüzüğü yayınlanmıştır. Söz konusu Tüzükte birleşmelere ilişkin bildirimlerin ve kamu alımları prosedürlerinde yabancı mali katkı bildirimlerinin şekil, içerik ve usulü, Tüzüğe göre yapılması gereken sözlü açıklamaların usulüne ilişkin detaylar, ifşa, dosyalara ve gizli bilgilere erişim hakkındaki detaylı kurallar, şeffaflık gereklilikleri ve zaman kısıtlarının hesaplanması ve Tüzük kapsamındaki taahhütlere ilişkin zaman kısıtlarının detayları belirlenmiştir.

Uygulama Tüzüğüne Implementing regulation - 2023/1441 - EN - EUR-Lex (europa.eu) adresinden ulaşılabilir.

İç Vergiler ve Oranları

Ülkede standart KDV oranı %23 olup, sektörler göre değişmektedir.

Uygulama Tarihi	Standart Oran (%)	İndirimli Oran (%)	İkinci İndirimli Oran (%)	Canlı Hayvan (%)	Çiftçiler İçin Sabit Oran %
Ocak 2024	23	13,5	9	4,8	4,8

Güncel ve detaylı KDV oranlarına aşağıda yer alan adresten ulaşılabilir.

<https://www.revenue.ie/en/vat/vat-rates/search-vat-rates/current-vat-rates.aspx>

Özel Tüketim Vergisi: LPG, yakıt (benzin ve mazot), alkollü içkiler, bira, şarap, alkol içeren içecekler,

tütün mamulleri gibi sınırlı sayıda ürün üzerinden alınmaktadır.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

1973 yılından bu yana AB üyesi olan İrlanda Cumhuriyeti, teknik mevzuat konusunda AB'nin düzenlemelerini uygulamaktadır. AB Komisyonu, uyumlaştırılmış Avrupa İşaretinin ("CE" işareti) ve seçilmiş armonize uygunluk modüllerinin kullanımıyla ticaretteki teknik engellerin elimine edilmesini desteklemektedir. CE işareti, temel olarak ilgili ürünün ilgili AB Direktiflerine uygunluğu gösteren bir işarettir.

Avrupa Birliği'nin Ürünlere Dair Teknik Mevzuatı

Bir ürünün Avrupa Birliği (AB) pazarına girebilmesi için AB'nin tüzük, direktif vb. adlar ile meydana getirdiği (EURLEX internet sayfasından ulaşılabilen) teknik mevzuata uygun olarak üretilmesi ve piyasaya arz koşullarını sağlaması gerekmektedir. AB'nin teknik mevzuatı, tüm ürünler için temel kuralları belirleyen yatay mevzuatın yanı sıra, ürünlere ilişkin teknik düzenlemelerden (örn: oyuncaklar, makineler, asansörler, tıbbi cihazlar, yapı malzemeleri, kimyasallar vs.) oluşmaktadır. Bunun haricinde, AB içinde ortak bir düzenlemeye tabi olmayan (kırtasiye ürünleri, mobilyalar, saatler vs.) ürünler yönünden üye ülkeler kendi düzenlemelerini yapmakta serbesttir.

Ülkemiz, Gümrük Birliği gereğince AB'nin ürünlere ilişkin teknik mevzuatını ve sistemini uyumlaştırmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye AB'nin CE İşareti, onaylanmış kuruluşlar, piyasa gözetimi ve denetimi, AB'nin ortak bir düzenlemesi olmayan alanda karşılıklı tanımaya dair kurallarını ve ürünlere ilişkin (sektörel) mevzuatını ulusal mevzuatına aktarmıştır. Ülkemiz, AB'nin ürünlere ilişkin mevzuatındaki güncellemeleri de takip ederek bilahare ulusal mevzuatına yansıtılmaktadır.

Ülkemizde, AB mevzuatı kapsamında atanmış onaylanmış kuruluşların listesi ise güncel olarak AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluş Bilgi Sistemi'nde (NANDO-<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/>) yayınlanmaktadır.

Sonuç olarak, ortak bir AB mevzuatı bulunan ürünler yönünden ulusal mevzuatımızı uyumlaştırdığımız ölçüde veya düzenlenmemiş alanda yer alan ürünler yönünden Türk ürünlerinin AB'de ilave test/belgelendirmeye ihtiyaç olmaksızın AB menşeli ürünlerle eşit muameleye tabi tutulması ve malların serbest dolaşımı ilkesi kapsamında ithalat kontrollerine tabi tutulmaması gerekmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'de üretilen ürünler, AB'de üretilmiş ürünlere eşdeğer güvenlik ve kalite düzeyini sağlamaktadır. Ülkemizce uyum sağlanan AB mevzuatı ve ilgili yetkili kuruluşların irtibat bilgileri "Türkiye Ürün Kuralları Veri Tabanı"nda yer almaktadır; anılan Veri Tabanına <https://urunkurallari.ticaret.gov.tr/> adresinden erişim sağlayabilirsiniz.

AB teknik mevzuatına ilişkin ayrıntılı bilgi edinmek için (abteknik@ticaret.gov.tr) adresinden irtibata geçilebilir. Ayrıca, Avrupa Birliği'nce hazırlanan ve ürün kurallarının uygulanmasına ilişkin bilgiler içeren güncel Mavi Rehber, Bakanlığımız tarafından Türkçeye çevrilerek üreticilerimizin, ilgili Bakanlıklarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın ve ilgili tüm paydaşların hizmetine sunulmuştur.

Mavi Rehber'e aşağıda yer alan adres üzerinden erişilebilmektedir:

<https://ticaret.gov.tr/data/5dc55af713b87654fc017421/MAV%C4%B0%20REHBER%202022,...pdf>

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_5916

⁹ https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en

AB ve Ürün Standartları

Bazı ürünler menşesine bakılmaksızın Avrupa Birliği'nin getirdiği zorunluluklar sebebiyle birtakım mevzuatlarla sınırlandırılmıştır. Diğer taraftan, bütün Birlik ülkeleri için özellikle adil rekabeti destekleyici çeşitli garanti sistemleri bulunmaktadır. ISO 9000 serisi ve HACCP kaliteyi garantileyen ve rekabet faktörünü ön plana çıkaran bir uygulamadır. Çevre üzerine ISO 14000 serisi ve OHSAS 18001 teknik özelliklerine göre iş kazalarını önleme sertifikası da her geçen gün daha önem kazanmıştır. GLOBALGAP (eski adıyla EUREPGAP) sertifikasının alınması zorunlu olmamakla birlikte ürün satın almada tercih nedenidir.

AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin AB pazarına girebilmesi için AB teknik mevzuatına uyumlu olması gerekmektedir. CE işareti bu kapsamdaki uygulamalardan biridir. Birçok sanayi ürününde CE İşareti (https://ec.europa.eu/growth/single-market/ce-marking_en) bulunması zorunludur. Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından imalatçı sorumludur. Ancak, eğer imalatçı ya da imalatçının yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Diğer bir anlatımla, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB mevzuatına uygunluğunu temin etmek zorundadır.

Ürünlerin piyasaya arz edilmesine ilişkin akreditasyon ve piyasa gözetimi ve denetimi işlemleri AB'nin 765/2008/EC sayılı Tüzüğü ile 2019/1020/EU sayılı Tüzüğü'ne göre yürütülmektedir. Anılan mevzuat, AB gümrüklerinde kontrolleri, CE İşareti ve akreditasyonunun yanı sıra üye devletlerde piyasa gözetimi ve denetimine yönelik hükümler ihtiva etmekte olup üye ülkeler tarafından işbirliği içinde uygulanmaktadır.

AB genelinde gıda ile ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen 178/2002/EC sayılı Tüzük doğrultusunda Genel Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 tarihli düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurularak gıda güvenliği konusunda uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Genel Gıda Yasası, gıdaların izlenebilirliği konusunda da hükümler içermektedir ve düzenlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

AB genelinde tarım ürünlerinin piyasaya arzına ilişkin ortak kuralları 1308/2013/EU ve 1379/2013/EU sayılı Tüzükler belirlemektedir.

Üçüncü ülkelerden ithal edilen taze meyve ve sebzelerin sevkiyatının AB pazarlama standartları ve diğer eşdeğer standartlara uygun olması gerekmektedir. Bu yönde, 543/2011/EU sayılı Tüzük taze meyve ve sebze ithalatı ile ilgili genel ve spesifik pazarlama standartlarını belirlemektedir.

Uygunluk Değerlendirme

AB ve Uygunluk Değerlendirme

Standartlara uygunluk değerlendirme adımı AB mevzuatına uygunluğun sağlanmasında zorunlu bir adımdır. Burada amaç üretimin her aşamasında gerekli koşullara uyumun sağlanması ve nihai ürünün kabulünün kolaylaştırılmasıdır.

AB ürün mevzuatı üreticilere ürünlerinin kullanımı sırasında oluşabilecek risk düzeyine göre uygunluk değerlendirme aşamasında bir miktar seçme hakkı sunmaktadır. Bu seçenekler öz sertifikasyon, tip inceleme ve ürün kalite kontrol sistemi, tam kalite güvencesi olabilmektedir.

AB üyesi ülkelerin uygunluk değerlendirme kuruluşları listesi AB Komisyonu web sitesinde yer almaktadır (NANDO- <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/>).

Nihai ürünün pazara girişini kolaylaştırmayı sağlayan bazı zorunlu olmayan değerlendirme programları da bulunmaktadır. Bunlar hakkında bilgi CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi), CENELEC-Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (<https://www.cencenelec.eu/Pages/default.aspx>) ve ETSI-Avrupa Telekomünikasyon Standartları Kurumu'ndan (<https://www.etsi.org/>) temin edilebilir.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

AB ve Ambalaj, Paketleme, Etiketleme

Tüketicinin korunması göz önünde tutularak, AB içerisinde sadece AB etiketleme mevzuatına uyan ürünlerin pazarlanmasına izin verilmektedir. AB etiketleme mevzuatı, gıda, ev gereçleri, ayakkabı, tekstil vb. sektörler için zorunlu etiketleme standartları koymaktadır.

Paketleme ve ambalajlama, tüketici sağlığı ve çevrenin korunması amacıyla, AB tarafından belirlenen kurallara uygun yapılmak zorundadır. Paketleme ve ambalajlamaya ilişkin temel AB mevzuatı şunlardır:

- Tüzük 1272/2008/EC (CLP); madde ve karışımların sınıflandırması, etiketlenmesi ve ambalajlanması hakkında kurallar,
- Tüzük 2022/1616/EC; gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin pazara giriş koşulları ve geri dönüşüm teknolojilerine ilişkin kurallar,
- Direktif 94/62/EC (OJ L-365 31/12/1994); paketleme ve paket artıklarına dair genel kurallar.
- Tüzük 1935/2004/EC (OJ L-338 13/11/2004); gıda maddeleriyle temas eden malzemelere dair özel kurallar.
- Direktif 2000/29/EC (OJ L-169 10/07/2000); ağaç ve diğer bitkilerden yapılan paketlere uygulanacak bitki sağlığı kuralları.

AB içerisinde pazarlanan ambalajlar, çevrenin korunmasına yönelik konulan genel kuralların yanı sıra tüketici sağlığı için herhangi bir riski önlemek amaçlı özel hükümleri yerine getirmelidir (EU Labels: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/product-safety-and-requirements/eu-labels_en).

AB, üye ülkelerde gönüllülük esasına bağlı olarak, 66/2010/EC sayılı Tüzük ile Çevre Etiketleri (Eco-label) düzenlemesi geliştirmiştir. Çevre Etiketleri ile ilgili bilgi (https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel_en) linkinden edinilebilir.

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

AB'de Tek Pazar'ın ihdasıyla bağlantılı olarak, tüketicilerin sağlığını ve güvenliğini doğrudan ilgilendiren ana ürünlerde tüm üye ülkeler bazında bağlayıcı ve uyulması zorunlu koşullar getirilerek, AB çapında yeknesak bir uygulama oluşturulması sağlanmıştır. Uygulanacak ürün test ve belgelendirme koşulları her bir ürün/ürün grubu itibarıyla ilgili AB Direktifleri kapsamında tespit edilmiştir. İrlanda hakkında ayrıntılı bilgi için İrlanda Ulusal Standart Kurumu'nun (National Standards Authority of Ireland-NSAI)- <https://www.nsai.ie/> internet sitesinden faydalanılabilir.

Teknik Engeller

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirme prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirme işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (<https://teknikengel.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

İrlanda Fikri Mülkiyet Ofisi (IPOI), patent, tasarım, ticari marka ve telif hakları dahil olmak üzere fikri mülkiyet (IP) haklarından sorumlu devlet kurumudur. Öte yandan, IPOI tarafından fikri mülkiyet haklarının tescili esnasında talep edilecek belgelere dair detaylı bilgilere (<https://www.ipoi.gov.ie/en/manage-ip/apply/forms/>) adresinden ulaşılabilmektedir.

AB ve Fikri Sınai Mülkiyet Hakları

Avrupa Birliği Fikri Sınai Mülkiyet Hakları Ofisi-EUIPO, AB markaları, tescilli topluluk tasarımları, zanaat ve sanayi ürünlerine yönelik coğrafi işaretler ile fikri mülkiyet alanında Avrupa'da ve uluslararası arenada iş birliğini yönetmekten sorumlu bir AB kuruluşudur. Ayrıca, Fikri Mülkiyet Haklarının İhlallerine İlişkin Avrupa Gözlemevi'ni (European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights) yönetmekle görevlidir. Bu kuruluş, ulusal ve bölgesel faaliyet gösteren Fikri Sınai Mülkiyet Ofisleri, kullanıcı grupları, Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve diğer uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmaktadır (<https://euipo.europa.eu/>).

Dağıtım Kanalları

Toptan ve perakendeci olmak üzere yaklaşık 37.400 işletmenin İrlanda Cumhuriyeti'nde faaliyet gösterdiği tahmin edilmektedir. Bu şirketlerin %85'lik bölümü, 10 veya daha az personel istihdam eden küçük çaplı işletmelerdir. Son zamanlarda tüketici tercihlerinin alışveriş merkezleri ve büyük market zincirlerine kaydığı görülmektedir. Bu da küçük işletmelerin büyük ve uluslararası zincir perakende şirketleriyle rekabet etmekte güçlük çekmelerine neden olmaktadır.

Tüketici Tercihleri

Sadakat ve güven tüketici deneyimi için önemini korumaktadır. Sosyal sorumluluk bilinci ve çevresel hassasiyeti bulunan markalar tüketici tercihleri açısından rekabet avantajına sahip olacaktır. Artan kişi başına düşen gelir ile birlikte tüketiciler, menşei ve üretim uygulamaları hakkında şeffaf olan ürün ve markalara daha fazla harcama yapma eğilimindedir.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

İrlanda Cumhuriyeti, 5,1 milyonluk nüfusuna rağmen alım gücü yüksek ve ithalata bağımlılığı yüksek olan bir ülkedir. İrlanda'da gıda sektöründe Tesco, Centra, Eurospar, Lidl, Aldi gibi önemli süpermarket zincirleri vardır. Hazır giyim ve konfeksiyon sektöründe ise Marks & Spencer, Primark, Tkmmax, Next, H&M ve Zara gibi markaların aktif olduğu görülmektedir.

Elektrik ve elektronik eşya sektöründe Harvey Norman ve Currys'in, mobilya sektöründe ise IKEA'nın etkinliği bulunmaktadır. Sağlık, kozmetik, parfümeri ve güzellik sektöründe ise Boots markası öne çıkmaktadır.

İrlanda, tekstil-konfeksiyon, ev tekstil ürünleri, beyaz eşya, otomotiv, mobilya, plastik ve ambalaj sanayi ürünleri gibi sektörlerde iç talebi büyük oranda ithalatla karşılanmaktadır. Gıda ürünlerinde et ve et ürünleri, süt ve süt ürünleri, kümes hayvanları, balıkçılık, iklimin elverdiği bazı patates ve yeşil sebzeler iç piyasadan, bunun dışında kalan diğer ürünler ise diğer AB ülkelerinden, bazı Latin Amerika, Akdeniz ve Afrika ülkelerinden tedarik edilmekte, gıda dışı ürünlerin büyük çoğunluğu ise küresel pazarlardan sağlanmaktadır. Diğer taraftan, önde gelen Türk firmalarının İrlanda'da dağıtım ve/veya satış odaklı temsilcilikler, ofis, mağaza ve şube açmaları pazara giriş avantajı sağlayabilecektir.

Kamu İhaleleri

İrlanda Kamu Alımları Ofisi (<https://www.gov.ie/en/organisation/office-of-government-procurement/>), İrlanda Kamu Harcamaları ve Reform Bakanlığı'na bağlı olarak çalışmakta olup, kamu alımlarından sorumlu kamu kurumudur. İrlanda'da kamu alımları, devlet tarafından ürün, hizmet veya iş satın alınırken kullanılan bir süreç olarak ele alınmaktadır. Kamu alımlarında, pazar araştırması yapılması, rekabetçi tekliflerin alınması ve tekliflerin seçimi aşamalarına riayet edilmesi öngörülmüştür. Kamu alımlarına ilişkin yasal düzenlemelerle, adil, şeffaf, bütüncül, uyumlu bir kamu alımları sistemi oluşturulmuş ve kamu kaynaklarının etkin kullanımı hedeflenmiştir. Oluşturulan yasal çerçeve ile kamu alımına konu olan mal veya hizmet ile karşılığında ödenen meblağın orantılı olması hedeflenmiştir.

İrlanda Kamu Alımları Ofisinin hesaplamalarına göre kamu otoriteleri yıllık olarak yaklaşık 8,5 Milyar avroluk kamu alımı gerçekleştirmektedir. Bu alımların yaklaşık %92'si İrlandalı firmalardan tedarik edilmektedir. Tedarikçilerin yaklaşık yarısı küçük ve orta büyüklükte işletmelerdir. AB tarafından belirlenen 140.000 avroluk eşiğin altında kalan alımlarda, ulusal uygulama kuralları ile uyumlu hareket edilmektedir. 140.000 avro üzerindeki kamu alımlarında ve 5.382.000 avro üzerindeki inşa işlerinde ise ilgili AB Direktifindeki kurallar ile uyumlu hareket edilmektedir.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Tarım sektörü, İrlanda'nın en eski ve en büyük ihracat sektörlerinden birisidir. 2020 yılında sektör, değer bazında GSMH'nin %6'sından fazlasını ve ihracatın %9'unu oluşturmuştur. Sektör, 2020'de 163.600 kişi ile toplam istihdamın %7,1'ini oluşturmuştur. Dublin ve çevresi dışarıda bırakıldığında ise, tarım ve gıda sektörü toplam istihdamın %10 ila %14'ünü sağlamaktadır. 8,2 milyar avroluk ürün üreten 137.500 çiftlik ile 700 milyon avroluk ürün üreten 2.000'den fazla balıkçı teknesi ve su ürünleri yetiştirme tesisleri, İrlanda tarım sektörünün temelini oluşturmaktadır.

Sanayi

2021 yılında İrlanda'da üretilen sanayi ürünlerinin toplam değeri 133,2 milyar avro olarak gerçekleşmiştir. İlaç sektörü, üretimde ilk sırada yer almakta olup, sektörün toplam üretim değeri 58,1 milyar avro olarak gerçekleşmiştir. Kimya ve gıda sektörleri, 2021 yılında 40,2 milyar avro değerinde üretim gerçekleştirmiştir. Bu üç sektörün toplam üretimi 98,3 milyar avro iken, geri kalan sektörlerin üretim değeri 34,8 milyar avro olarak gerçekleşmiştir. İlk 10 sanayi kuruluşu toplam üretimden %49,2 oranında pay almıştır. Bu durum İrlanda sanayisinin ilaç ve kimya sektörleri tarafından domine edildiğini ortaya koymaktadır.

Hizmetler

İrlanda başta ABD merkezli olmak üzere dünyada önde gelen uluslararası firmaların yatırım merkezi olmasıyla birlikte, profesyonel hizmetler, BT hizmetleri, finansal hizmetler gibi alanlarda diğer yeni yaratıcı endüstrilerle birlikte hızla büyümesini sürdürmektedir. İrlanda'da Intel, HP, IBM, Microsoft, Apple, Google, Facebook, LinkedIn, Amazon, PayPal ve Twitter gibi dünyanın önde gelen teknoloji devlerinin operasyonları bulunmaktadır. Bahse konu şirketler tarafından ülke ekonomisine ve istihdamına önemli katkı sağlanmaktadır.

Madencilik

İrlanda uluslararası alanda çinko ve kurşun madenciliği ile tanınmaktadır. İrlanda'nın orta ve güney bölgelerinde yer alan madenlerden elde edilen toplam üretim, İrlanda'yı Avrupa'nın en büyük çinko üreticisi ve ikinci en büyük kurşun üreticisi konumuna getirmiştir. Metal madenciliğine ilave olarak, alçıtaşı, kömür, barit ve fosfat gibi madenler de İrlanda'da çıkarılmakta ve işlenmektedir. Özellikle yol ve inşaa faaliyetlerinde yaşanan artış, İrlanda'daki taş ocaklarının kapasitelerinde artış yaşanmasını sağlamıştır.

Enerji

İrlanda'nın enerjisi büyük ölçüde dört farklı kaynaktan temin edilmektedir: petrol ürünleri, doğal gaz, yenilenebilir enerji kaynakları ve katı fosil yakıtlar. Ham petrol de dahil olmak üzere petrol ürünleri, 2020'de İrlanda'nın enerji karışımının %45,9'unu oluşturarak açık ara en baskın kaynak konumunda yer almıştır. Ülke, Avrupa Birliği'ndeki en yüksek petrol bağımlılığı oranlarından birisine sahiptir. İkinci sırada ise ülke enerjisinin %32,8'ini sağlayan doğal gaz bulunmaktadır. Doğal gazı, İrlanda'nın enerjisinin %12,7'sini oluşturan rüzgar gibi yenilenebilir kaynaklar ve son olarak

%8,6'yı oluşturan kömür gibi katı fosil yakıtlar izlemektedir.

İrlanda, az miktarda yerli biyoyakıt üretimi dışında neredeyse tüm petrolünü ithal etmektedir. Açık deniz petrol aramaları için gelecekte lisans verilmeyeceğine ilişkin politika konumu göz önüne alındığında, bunun gelecekte değişmesi pek olası gözükmemektedir.

Doğal gaz ise, yerli üretim ve İskoçya'dan boru hattı yoluyla ithalatın bir kombinasyonu ile sağlanmaktadır. 2019'da İrlanda'nın doğal gazının %53'ü kendisi de ithalatçı konumunda olan Birleşik Krallık'tan ithal edilmiştir. Corrib gaz sahasından elde edilen gaz ise tüketimin sınırlı bir bölümünü karşılayabilmektedir.

Celtic Interconnector Projesi kapsamında, İrlanda ile Fransa arasında deniz altından elektrik kablosu döşenmesi ve İrlanda elektrik ağının doğrudan AB elektrik ağına bağlanması hedeflenmektedir. Proje kapsamında yaklaşık 1,5 Milyar avrodan fazla yatırım yapılması öngörülmektedir.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

İrlandalılar karşılıklı güvene çok önem vermektedir. Yüz yüze yapılan iş görüşmeleri sağlıklı iletişim gerçekleştirilmenin ön koşullarından biridir. İş görüşmelerine saatinde gelmemek nezaketsizlik ve saygısızlık olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, randevularınızı dikkatli bir şekilde planlamak ve ulaşımda yaşanabilecek aksaklıkları önlemek için yeterli zaman ayırmak önemlidir.

İş görüşmelerine resmi kıyafet giyerek katılmak birçok durumda en iyi sonucu verirken, genel olarak resmi kıyafet yerine şık ve düzgün kıyafetler de tercih edilebilir. İrlanda Cumhuriyetinde sendikalar oldukça güçlü olduğundan işçi haklarına riayet etmek son derece önemlidir.

Tüm ticari ilişkilerde olduğu gibi, malın kalitesi, teslim tarihi, vb. konularda verilen taahhütlerin yerine getirilmesine azami hassasiyet gösterilmesi, pazarın küçük ölçekli olduğu ve negatif haberlerin büyük bir hızla yayıldığı İrlanda pazarında ülkemiz açısından olumsuz bir algı bakımından özel önem arz etmektedir.

Para Kullanımı

Son yıllarda İrlandalı tüketicilerin perakende, gıda ve market alışverişlerinde nakit yerine kredi kartı ve bankamatik kartı kullanımlarını artırdıkları görülmektedir. Bununla beraber çevrimiçi alışverişlerde kredi kartı kullanımının payı oldukça yüksek seyretmektedir. Son yıllarda temassız ödeme yönteminin de tüketicilerce tercih edildiği gözlemlenmektedir.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi Uygulaması

İrlanda, Schengen vizesi uygulayan ülkeler arasında yer almadığından seyahatlerde ayrıca vizeye ihtiyaç duyulmaktadır. İş adamlarımızın vize almak suretiyle İrlanda'ya seyahatlerinde bir engel bulunmamaktadır.

Öte yandan, Kısa Süreli Vize İstisna Programı kapsamında, kısa süreli Birleşik Krallık vizesi bulunan ve Birleşik Krallık'a giriş yapan ülkemizin de dahil olduğu sınırlı sayıda ülke vatandaşının, 90 güne kadar seyahatlerinde İrlanda'ya girişlerinde vize almalarına gerek bulunmamaktadır. Bu kapsamda, İrlanda'ya seyahat edeceklerin, sahip oldukları kısa süreli vize kapsamında öncelikle yasal yollardan Birleşik Krallık'a giriş yapmaları gerekmektedir. Öte yandan, aynı program kapsamında, Birleşik Krallık vizesinin bitiş tarihinden önce İrlanda'dan ayrılmaları gerekmektedir. Konuya ilişkin detaylı bilgiye aşağıda yer alan web sitesinden ulaşılabilmektedir.

(<https://www.irishimmigration.ie/coming-to-visit-ireland/short-stay-visa-waiver-programme>)

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Tarih	Tatil
1 Ocak 2024	Yeni Yıl Tatili
5 Şubat 2024	Şubat Resmi Tatili
17 Mart 2024	Saint Patrick Günü
1 Nisan 2024	Paskalya
6 Mayıs 2024	Mayıs Resmi Tatili
3 Haziran 2024	Haziran Resmi Tatili
5 Ağustos 2024	Ağustos Resmi Tatili
28 Ekim 2024	Ekim Resmi Tatili
25 Aralık 2024	Christmas
26 Aralık 2024	Saint Stephen's Günü

Yerel Saat

İrlanda yaz aylarında İrlanda standart saatini kış döneminde ise Greenwich ortalama saatini kullanır. Kış aylarında ülkemizle saat farkı 3'ü bulurken yaz aylarında bu fark 2 saate inmektedir.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Kuruluşu

İrlanda Şirket Kayıt Ofisi'nin aşağıdaki web adresinde firma kurulumuna dair bilgilendirme platformu yer almaktadır.

<https://www.cro.ie/Registration/Company>

Aynı şekilde AB üyesi olmayan ülke firmalarının şube açmasına ilişkin bilgiler yine anılan ofisin aşağıdaki web adresinde sunulmaktadır.

<https://www.cro.ie/Registration/Foreign-Company>

İrlanda'da kurulacak şirketler, kişilerin yapmayı planladıkları iş hacmi ve üstlenmeyi düşündükleri ticari sorumluluğa göre değişmekte olup, İrlanda'da genelde firmalar şahsi şirket (sole trader), ortaklık (partnership) ya da limited şirket olarak kurulmaktadır.

İrlanda'da yaygın olan limited şirket kurulması için önem arz eden hususlar aşağıda sunulmaktadır. Öncelikli olarak şirketin en az bir müdürünün bulunması gerekmektedir. Eğer şirketin tek bir müdürü olursa bu müdürün Avrupa Ekonomik Alanında oturma izni olması gerekmektedir. Aksi halde, Avrupa Ekonomik Alanında oturma izni olmayan bir kişinin müdür olarak seçilmesi durumunda 25 bin avro tutarında tahvil satın alınması gerekmektedir. Bu tahvil firmanın karışabileceği olası usulsüzlüklerin tazmininde kullanılacaktır. Diğer taraftan, iki müdür atanması durumunda, müdürlerden yalnızca birisinin Avrupa Ekonomik Alanında oturma izni olması yeterli olmaktadır.

Şirketin bir sekreterinin bulunması gerekmektedir. Sadece bir müdürün olması durumunda, ayrı bir sekreter istihdam edilmesi gerekmektedir. İki veya daha fazla müdürün bulunması durumunda ise, müdürlerden birisi şirket sekreteri olarak da görev yapabilir. Şirket sekreterinin ana görevi, her yıl gerekli evrakların İrlanda Şirket Kayıt Ofisine sunulmasını sağlamaktır. Evrakların geç teslim edilmesi durumunda şirket ceza ile karşılaşabilir veya denetime tabi tutulabilir.

Kayıtlı ofis adresi, şirketin resmi, yasal adresidir. İrlanda'da bulunan ve düzenli olarak izlenen fiziksel bir adres olmalıdır. Muhasebecinin adresi, kayıtlı ofis adresi olarak kullanılabilir.

Firma isminin diğer kayıtlı firma isimlerinden kolayca ayırt edilebilir olması gerekmektedir. Şirket ana sözleşmesinin bir örneğinin ve şirket hissedarlarına ilişkin bilgilerin yer alması gerekmektedir.

Başvurunun tamamlanmasının akabinde belgeler ve verilen bilgiler İrlanda Şirket Kayıt Ofisince incelenmekte ve başvuruları olumlu sonuçlanan başvuru sahiplerine kuruluş sertifikası verilmektedir. Şirket kuruluş sertifikasının üzerinde şirket sicil numarası da yer almaktadır.

Sigorta

İrlanda, sigorta, reasürans ve sigorta teknolojisi için gelişen bir küresel merkezdir. İrlanda'nın sigorta piyasası AB'deki en büyük altıncı ve reasürans piyasası ise ikinci en büyük pazar konumundadır. Sigortacılık sektöründe yaklaşık 28.000 kişi istihdam edilmekte olup, pazar büyüklüğü yaklaşık 28 milyar avrodur.

Bankacılık

Çok uluslu şirketlerin Avrupa merkezlerinin İrlanda'da yer alması nedeniyle, İrlanda'da hem perakende düzeyinde hem de KOBİ düzeyinde kapsamlı bir finansal sistem bulunmaktadır. İrlanda bankalarında yaklaşık 5,4 milyon aktif hesap bulunmakta olup, hane halkına ait 101 milyar avroluk, KOBİ'lere ait 22 milyar avroluk kredi bulunmaktadır. KBC Bank ve Ulster Bank, piyasadan çekilme planlarını ilerletmeye devam ederken, yaklaşık bir milyon müşterinin cari ve mevduat hesaplarını yeni sağlayıcılara taşıması gerekmektedir. Mevcut durumda Bank of Ireland, AIB Bank ve Permanent TSB Bank pazar payı yüksek olan bankalar konumundadır.

Vizeler ve Çalışma İzinleri

Avrupa Ekonomi Bölgesi vatandaşları çalışma izinleri olmaksızın, İrlanda'da yaşama ve çalışma hakkına sahiptir. Avrupa Ekonomi Bölgesi dışında kalan ülkelerin vatandaşlarının ise çalışma iznine başvurmaları gerekmektedir.

Genel Çalışma İzni

Genel Çalışma izni başvurusu yapılabilmesi için, öncelikle İrlanda'da yer alan bir işverenden iş teklifi alınması gerekmektedir. Bahse konu iş teklifi kapsamındaki yıllık gelirin asgari 30.000 avro olması ve işveren tarafından İşgücü Piyasası İhtiyaç Testi gerçekleştirilmesi gerekmektedir. İşgücü Piyasası İhtiyaç Testi için, öncelikle en az 4 hafta boyunca AB İstihdam Hizmetleri sitesinde, ilave olarak ulusal ve yerel gazetelerde en az 3 gün boyunca alım yapılacak işe ilişkin ilan yayımlanmış olması gerekmektedir. Ayrıca, Avrupa Ekonomi Bölgesi dışından personel istihdam edilebilmesi için, çalışanların asgari yarısının Avrupa Ekonomi Bölgesi vatandaşı olması gerekmektedir. Öte yandan, yıllık kazancı asgari 64.000 avro olan ya da Kritik Beceri Çalışma Listesinde yer alan işler için İşgücü Piyasası İhtiyaç Testi aranmamaktadır.

Kritik Beceri Çalışma İzni

İrlanda'da ihtiyaç duyulan becerilere sahip olan yetkin kişiler için hazırlanmış bir çalışma izni türüdür. Bahse konu izin türü kapsamında İşgücü Piyasası İhtiyaç Testi gerçekleştirilmesine ihtiyaç duyulmamaktadır. Bu çalışma izni kapsamındaki iş teklifinin asgari iki yıllık olması ve yıllık kazancın asgari 32.000 avro olması beklenmektedir. Ayrıca, Avrupa Ekonomi Bölgesi dışından personel istihdam edilebilmesi için, çalışanların asgari yarısının Avrupa Ekonomi Bölgesi vatandaşı olması gerekmektedir. Kritik Beceri olarak kabul edilen işlerin listesine aşağıda yer alan web sitesinden erişim sağlanabilmektedir.

[\(https://enterprise.gov.ie/en/what-we-do/workplace-and-skills/employment-permits/employment-permit-eligibility/highly-skilled-eligible-occupations-list/\)](https://enterprise.gov.ie/en/what-we-do/workplace-and-skills/employment-permits/employment-permit-eligibility/highly-skilled-eligible-occupations-list/)

1/80 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı

Son dönemde, İrlanda'ya dil okulu veya lisans/lisansüstü öğrenimi amacıyla gelen vatandaşlarımızın 1/80 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı uyarınca, İrlanda'da çalışma izni başvurusu yaptıkları gözlemlenmektedir. Bahse konu karara aşağıdaki web sitesinden erişim sağlanabilmektedir.

https://www.ab.gov.tr/files/ardb/evt/2_turkiye_ab_iliskileri/2_1_ortaklik_iliskileri/2_1_3_ortaklik_konseyi_kararlari_2000e_kadar/1980_1_80_okk_tr.pdf

Kaynak: T.C. Dublin Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği